

Uddannelse og rekruttering

– nu og fremover

Vej- og transportsektoren har behov for mere kvalificeret arbejdskraft, og efterspørgslen er endda stigende i fremtiden. Det er derfor nødvendigt med relevante bud på, hvordan man tiltrækker unge medarbejdere til sektoren og inspirerer til en livslang karriere i den.

AF EVA KARTHOLM
Sekretariatschef VEJ-EU
eva@vej-eu.dk

Sådan lød problemformuleringen i regi af Nordisk Vejforum, da en arbejdsgruppe med deltagelse af Norge, Sverige, Finland, Færøerne og Danmark for to år siden bad landene om at finde fælles svar på det generelle problem med at skaffe nok og kvalificeret arbejdskraft.

Midtvejsanalyse

I VEJ-EU tog vi fat på problemet midtvejs i forløbet med en undersøgelse sidste år blandt de tre største aktører i Danmark: Vejdirektoratet, kommunerne og Dansk Infrastruktur med spørgsmål om, hvilke forslag til foranstaltninger, der ville kunne øge rekrutteringen til uddannelserne og fra uddannelserne til arbejdsmarkedet.

I svarene så vi en markant efterlysning af bedre branding af branchen over for de studerende. Sektoren står uskarpt, og det betyder, at de studerende alt for sjældent tilvælger infrastruktur fremfor fx konstruktion på de mange relevante uddannelser.

Andre svar gik på behovet for at få flere specialister til at undervise på uddannelsesstederne, og nogle efterspurgte bedre muligheder for at efter- og videreuddanne bygningskonstruktører, når markedet peger i retning af veje fremfor bygninger.

Mere strukturelt blev det pointeret, at uddannelser i vejsektoren simpelthen ikke er synlige nok. Er det overhovedet en uddannelse, spørger man derude.

Her handler det naturligvis om at arbejde med at gøre de fremtidige erhvervs muligheder mere konkrete – hvad laver man, og hvilke jobs kan man få?

Start tidligt

Det ved de færreste i fx gymnasiet - de tænker vel nærmest ikke over, hvordan vores veje og infrastruktur bliver til. Det er der jo bare. Og selvom man jævnligt ser de store maskiner og vejarbejde på sin egen tur fra sted til sted, tænker man næppe vejsektoren som en karrieremulighed.

Så dyrkning af erhvervsuddannelserne fx hele vejen gennem gymnasiale uddannelser, studieretninger som forbereder og inspirerer til STEM-erhvervsuddannelserne (Science, Technology, Engineering og Mathematics) er vigtig. Også dimensionering af uddannelserne i en situation med knaphed på arbejdskraft blev pinpointet som væsentligt. Flere skal flyde fra karriereveje med vedvarende høj arbejdsløshed til fagområder med næsten permanent mangel på arbejdskraft.

På nordisk niveau

Svarene gentog sig i forskellig form, da arbejdsgruppen holdt workshop med deltagelse af de forskellige nordiske lande for at besvare spørgsmålet om de relevante bud på, hvordan man tiltrækker og fastholder unge til sektoren.

Konklusioner og anbefalinger fra workshoppene blev derfor også ganske entydige. Der er behov for et helt andet fokus, hvis vi skal vinde flere medarbejdere til vejsektoren. Det kunne samles op i følgende pointer, nemlig:

- Synliggør markedsmulighederne for omverdenen ved konkret at vise de specifikke målgrupper, hvad det fagligt handler om.
- Bliv bedre til at brande infrastruktur på en appellerende måde, så flere finder det attraktivt af arbejde med veje og infrastruktur.
- Inviter og invester – arbejdskraften er værdifuld og værd at investere i, og talenterne skal derfor også dyrkes.
- Og endelig – smid ikke guld på gaden, men hold fast i den eksisterende arbejdskraft og de kompetencer, de repræsenterer.

Dynamisk problem

For VEJ-EU har det naturligvis været interessant at følge arbejdet, og selvom der er sket meget siden starten – corona, ny infrastrukturplan, krigen i Ukraine og problemer med energiforsyning og i sidste ende økonomien – så arbejder VEJ-EU videre med anbefalingerne om at ændre på uddannelse og rekruttering med fokus på kompetencer.

Uddannelse og rekruttering er hinandens søskende, og det ene lykkes ikke uden det andet. Der er stigende mangel på vej- og trafikfaglige kompetencer – herunder ingeniører. Samtidig ser det ud til, at fagmiljøerne på uddannelsesinsti-

tutionerne er under pres flere steder, hvilket også bekymrer i VEJ-EU i forhold til at få nok dygtige kandidater til at løfte sektorens behov.

For hånden på hjertet, så er der ikke stormløb mod indgangsdøren på de vej- og trafiktekniske uddannelser. Det skal løses gennem den nødvendige branding af uddannelserne, så ingen er i tvivl om, hvad de går ind til, og så de tilvælger uddannelserne med blik på gode fremtidsmuligheder.

VEJ-EU undersøger sagen

På den baggrund har vi i VEJ-EU besluttet at undersøge, hvordan sammenhængen er mellem undervisernes ressourcer, de nyuddannede kandidaters kompetencer samt branchens behov. Vi er allerede godt i gang med kvalitative interviews på universiteterne, og vi regner med at kunne give en midtvejsstatus i det tidlige efterår. Hele undersøgelsen forventes afsluttet til afrapportering ved Vejforum 2022.

Når vi får et forhåbentligt klart billede af situationen med styr på data, er jeg overbevist om, at vi også vil få et godt afsæt for en dialog om de barrierer, som branchen oplever i forhold til uddannelse og rekruttering. ●

